

Hallintovaliokunnan mietintö 12/1996 vp

Hallituksen esitys eduskunnan kansainvälisten sihteeristöjen hallinnon uudelleenjärjestämiseen liittyväksi lainsäädännöksi

Eduskunta on 6 päivänä syyskuuta 1996 lähettänyt hallintovaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitettun hallituksen esityksen 97/1996 vp.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina apulaispääsihteerit Jouni Vainio, hallintojohtaja Kari T. Ahonen, apulaistoimistopäällikkö Katriina Kuusinen ja tutkija Ulrica Gabrielsson eduskunnasta sekä Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan puheenjohtaja Outi Ojala.

Hallituksen esitys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnasta annettua lakia ja viittä muuta lakia eduskunnan kansainvälisten asioiden hoitamiseen liittyvien virkamiestehtävien uudelleen organisoimiseksi siten, että valtuuskunnan sihteeristötehtävät hoidetaan eduskunnan erillisenä virastona toimivan valtuuskunnan kanslian sijasta eduskunnan kansliassa. Valtuuskunnan kanslian henkilöstö siirrettäisiin samalla lain nojalla eduskunnan kanslian henkilöstöksi.

Puhemiesneuvosto on tehnyt samaan asiakokonaisuuteen liittyvän erillisen ehdotuksen (PNE 2/1996 vp) eduskunnalle kansainvälisten asioiden hoitamisen järjestämisestä eduskunnan kanslian sisällä. Eduskunnan kansliassa on tarkoitus organisoida kansainvälisten asioiden hoitaminen uudelleen perustamalla eduskunnan kansainvälisten asiain yksikkö, jonka tehtävänä on hoitaa eräin rajoituksin nykyiset kansainvälisten asiain toimiston tehtävät ja nykyiset Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan kanslialle kuuluvat valtuuskunnan sihteeristön tehtävät.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1997.

Valiokunnan kannanotot

Valiokunta toteaa, että eduskunnan kansainvälisten asioiden ja tehtävien määrän ja vaati-

vuuden voimakas lisääntyminen on asettanut uusia vaatimuksia myös niille virkamiespalveluille, joita kansanedustajille on eri kansainvälisissä tehtävissä tarjolla. Tämän vuoksi on eduskunnan kansainvälisten tehtävien uudelleen muotoutuessa ja lisääntyessä niihin liittyvien sihteeristötehtävien hoito tullut ottaa kokonaisuudessaan uuteen tarkasteluun tavoitteena voimavarojen ja tehtävien uudelleenjako.

Jotta kansanedustajille voitaisiin luoda entistä paremmat edellytykset suorittaa tehtävänsä kansainvälisissä asioissa, on välttämätöntä tarkastella eduskunnan käytössä kansainvälisten asioiden hoidossa olevia henkilöstövoimavaroja yhteinä kokonaisuutena. Tällöin pyrkimyksenä tulee olla resurssien mahdollisimman tehokas ja järkevä käyttö. Valiokunta yhtyykin siihen ulkoasiainvaliokunnan mietinnössään (UaVM 14/1993 vp) esittämään näkemykseen, jonka mukaan on tärkeätä, että eduskunnan kansainvälisiä tehtäviä varten olemassa olevien sihteeristöjen, kuten kansainvälisten asiain toimiston ja Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan kanslian, henkilöstöresurssien käyttöä tarkoituksenmukaisesti yhdistetään.

Hallituksen esityksellä on tavoiteltu ratkaisumallia, jossa kansainvälisten asioiden tehtäväkenttää tarkastellaan kokonaisuutena ja voimavaroja pyritään käyttämään mahdollisimman tehokkaasti ja koordinoitusti kansainvälisten tehtävien hoitamiseen. Perustettavassa kansainvälisten asioiden yksikössä olisi erilaisia tehtäväkokonaisuuksia ja vastuualueita ilman säännöksiin määrättyjä yksikön sisäisiä organisatorisia rajoja. Esimerkiksi Euroopan neuvoston ja Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskuntia avustaisivat tehtävissään sanottujen valtuuskuntien sihteeristöt.

Valiokunnan käsityksen mukaan tältä pohjalta on mahdollista varmistaa tehokkaat sihteeripalvelut Euroopan neuvoston parlamentaarisen kokouksen, Pohjoismaiden neuvoston, Parlamenttienvälisen liiton ja muiden kansainvälisten järjestöjen Suomen valtuuskunnille, joita kansainvälisten asiain yksikkö avustaisi.

Esitys turvaisi siten toteutuessaan eduskunnalle, sen puhemiehille sekä eduskunnan eri toimielimille ja toimintayksiköille parhaat mahdolliset edellytykset hoitaa lisääntyneet ja muuttuneet kansainväliset tehtävänsä olemassa olevilla voimavaroilla.

Voimavarojen kohdentamisen osalta valiokunta painottaa kuitenkin sitä, että eduskunnan kanslian toimintamenojen vuotuista tarvetta arvioitaessa on perustettava kansainvälisten asiain yksikön tarpeet otettava riittävässä määrin huomioon ja että määrärahasta tulee vuosittain käyttää riittävä osa Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan tiedotuksesta, julkaisuista, matkoista ja muista sekalaisista menoista sekä sen osuudesta Pohjoismaiden neuvoston budjetissa aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kansainvälisten yhteyksien merkityksen ja määrän kasvaessa on myös syytä kiinnittää huomiota tehtävästä vastaavan organisaation selkeyteen ja toimivuuteen, minkä vuoksi valiokunta pitää ensiarvoisen tärkeänä sitä, että kansainvälisten asiain yksikkö olisi perustehtävässään suoraan puhemiehen ja pääsihteerin alainen.

Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 1996

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Matti Väistö /kesk ja jäsenet Juhani Alaranta /kesk, Ulla Juurola /sd, Reijo Kallio /sd, Toimi Kankaanniemi

Valiokunta on kiinnittänyt lopuksi huomiota myös siihen seikkaan, että hallituksen esityksen mukaan nykyinen kansainvälisten asiain toimiston ja Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan kanslian henkilöstö siirtyisi hallituksen esityksen mukaan kokonaisuudessaan entiset edut säilyttäen uuteen yksikköön. Valiokunnan näkemyksen mukaan on tärkeää, että organisaationmuutoksen yhteydessä nykyisten kansainvälisten asiain toimiston ja Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan kanslian työntekijöille turvataan jatkuva eduskunnan palveluksessa. Valiokunta korostaakin, että organisaationmuutosten jatkovalmistelu tulee suorittaa yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä sellaisenaan.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset hyväksyttäisiin muuttamattomina.

/skl, Valto Koski /sd, Pehr Löfv /r, Jukka Mikkola /sd, Iivo Polvi /vas, Erkki Pulliainen /vihr ja Aulis Ranta-Muotio /kesk sekä varajäsen Outi Siimes /kok.